GEMEENTE
MAASGOUW.

Raadsvoorstel

Raadsvergadering 10 november 2026

Documentnummer: D/26/270982

Zaaknummer: Z/26/158911

Onderwerp:	Vaststelling programmabegroting 2027 inclusief nota van wijziging programmabegroting 2027
Van:	College (portefeuillehouder Cretskens)
Voorstel:	1. Programmabegroting 2027 inclusief meerjarenbegroting 2028-2030 vast te stellen met daarin de nieuwe programma-indeling volgens het coalitieprogramma 2026-2030.

Inleiding:

Programmabegroting 2027: "Van keuze naar resultaat"

Met deze programmabegroting 2027 zet Maasgouw een volgende stap in het realiseren van haar ambities voor de toekomst. Wij zijn er trots op dat het opnieuw is gelukt een sluitende begroting op te stellen én tegelijkertijd financiële ruimte te creëren voor investeringen in de strategische speerpunten die voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners van belang zijn voor de toekomst van Maasgouw. Samen bouwen we aan een sterke, duurzame en leefbare gemeente, waarin prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren centraal staan. Daarbij investeren we gericht in onze gemeenschappen, de kwaliteit van de leefomgeving, woningbouw, duurzaamheid, onderwijs en voorzieningen. Zo geven we uitvoering aan de Strategische Visie Maasgouw 2035 en het coalitieprogramma 2026-2030.

Inspelen op actuele ontwikkelingen

Een blik op de toekomst van Nederland en Maasgouw gepaard met onzekerheden. Wij leven in een tijd van internationale spanningen, waarbij de oorlogen in Oekraïne en het Midden-Oosten een wereldwijde impact hebben. Fossiele brandstoffen worden schaarser en de prijzen staan onder druk. Daarnaast moet Nederland fors investeren in defensie, waardoor minder financiële ruimte beschikbaar is voor andere overheidstaken.

Ook de gevolgen van klimaatverandering worden steeds zichtbaarder. Langdurige perioden van droogte en hitte worden afgewisseld met hevige neerslag en wateroverlast. Dit vraagt om een klimaatbestendige inrichting van steden, dorpen, natuurgebieden, landbouwgronden en bedrijventerreinen. Tegelijkertijd blijft het noodzakelijk om de energietransitie voortvarend voort te zetten. Daarmee dragen we niet alleen bij aan het beperken van klimaatverandering, maar verkleinen we ook onze afhankelijkheid van olie en gas uit het buitenland.

Daarnaast is een doorbraak in het stikstofdossier noodzakelijk voor het herstel en behoud van natuur. Zonder structurele oplossingen blijven investeringen in infrastructuur, innovatie en woningbouw achter. Het tekort aan betaalbare woningen raakt veel inwoners, met name jongeren en starters. Wanneer jongeren noodgedwongen hun dorp verlaten, heeft dit negatieve gevolgen voor de sociale cohesie, het verenigingsleven en de leefbaarheid van onze kernen.

Van gemeenten wordt verwacht dat zij adequaat inspelen op deze ontwikkelingen. Maasgouw heeft deze ontwikkelingen vertaald in deze programmabegroting. Voor Maasgouw geldt daarnaast een bijzondere uitdaging rond de ontwikkeling van het energieknooppunt Maasbracht, waar nationale, provinciale en lokale belangen samenkomen.

Strategische speerpunten voor Maasgouw

In deze programmabegroting 2027 wordt inzichtelijk gemaakt hoe gemeente Maasgouw inspeelt op actuele ontwikkelingen en uitvoering geeft aan de ambities uit de Strategische Visie Maasgouw 2035 en het coalitieprogramma 2026-2030. In deze programmabegroting zijn de doelstellingen opgenomen die wij in 2027 willen realiseren, welke acties daarvoor nodig zijn en welke middelen daarvoor worden ingezet. Hiermee is de uitvoering van het coalitieprogramma 2026-2030 gekoppeld aan de planning- en controlcyclus van de gemeente. De indeling van hoofdstuk 3 van deze begroting volgt de indeling van het coalitieprogramma en beschrijft de volgende programma's:

1. Samenwerking en algemeen bestuur
2. Sociale kracht van gemeenschappen
3. Volkshuisvesting en wonen
4. Zorg en gezondheid
5. Ontwikkeling fysieke leefomgeving
6. Beheer openbare ruimte
7. Economische ontwikkeling
8. Dienstverlening
9. Financiën

Als gemeente willen wij ook in de toekomst een gezonde financiële positie behouden. Daarbij blijft het uitgangspunt dat gedurende de bestuursperiode 2026-2030 sprake is van sluitende begrotingen, waarin de uitgaven niet hoger zijn dan de inkomsten.

Voor ieder programma zijn de speerpunten uit het coalitieprogramma vertaald naar concrete beleidsdoelen voor 2027. Daarbij is aangegeven welke acties worden uitgevoerd om deze doelen te bereiken en welke middelen daarvoor beschikbaar worden gesteld.

In hoofdstuk 1.2 zijn de oplossingsrichtingen die verwerkt zijn in deze begroting beschreven. De uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in het coalitieprogramma zijn hierbij leidend geweest.

Afwijking in de programmabegroting 2027
Na het opstellen van de programmabegroting 2027 is een majeure afwijking geconstateerd. Via raadsinformatiebrief D/26/269973 bent u op de hoogte gebracht van deze afwijking en het effect op de programmabegroting 2027. Als gevolg van de geconstateerde afwijking heeft een correctie in de programmabegroting 2027 plaatsgevonden. Deze is verwerkt in bijgevoegde nota van wijziging programmabegroting 2027. Door de gemeenteraad wordt de programmabegroting 2027 inclusief de nota van wijziging programmabegroting 2027 vastgesteld. Waar in dit voorstel gesproken wordt over de programmabegroting wordt de programmabegroting 2027 inclusief de nota van wijziging programmabegroting 2027 bedoeld.

Afwijking in de begrotingswijziging SC MER 2026-3
Er is, door het Servicecentrum MER, in de begrotingswijziging 2026-3 een fout is geconstateerd. Deze fout heeft betrekking op:

1. In de totaaloverzichten voor de jaren 2027 en 2028 (hoofdstuk 3) zijn verkeerde verdeelsleutels gebruikt. Hierdoor zijn de bijdragen per gemeente onjuist weergegeven;
2. Daarnaast is er een foutieve telling in 2026 gecorrigeerd.

Deze afwijkingen zijn van invloed op de correctie van de gemeenschappelijke regeling SC MER. Voor 2026 is sprake van een correctie van afgerond € 18.000 en de jaren erna van € 15.000. Gezien de omvang van de afwijkingen is ervoor gekozen om deze correcties niet te verwerken in deze nota van wijzigingen. De correctie voor 2026 wordt verwerkt in de jaarstukken 2026. De afwijkingen voor 2027 e.v. worden verwerkt in de 1e programmarapportage 2027. Deze werkwijze is afgestemd met onze toezichthouder.

Beslispunten:
1. Programmabegroting 2027 inclusief meerjarenbegroting 2028-2030 vast te stellen met daarin de nieuwe programma-indeling volgens het coalitieprogramma 2026-2030.

Argumenten:
1.1 De Programmabegroting 2027 betreft het voorgenomen beleid met beoogde resultaten en budgetten voor het jaar 2027 inclusief meerjarenraming 2028-2030.
1.2 In de Programmabegroting 2027 is inzichtelijk gemaakt hoe gemeente Maasgouw inspeelt op actuele ontwikkelingen en uitvoering geeft aan de ambities uit de Strategische Visie Maasgouw 2035 en het coalitieprogramma 2026-2030.

Risico's:
1.1 De Programmabegroting 2027 is voor 2027 structureel sluitend. Voor de jaren 2028 tot en met 2030 is sprake van een niet structureel sluitende begroting. De huidige voorwaarden voldoet aan de voorwaarden voor het structureel en reëel evenwicht van de provincie Limburg.
1.2 Er heeft op basis van de huidige inzichten een zo realistisch mogelijke (financiële) vertaling plaatsgevonden van alle relevante ontwikkelingen. Door een aantal onzekerheden is er sprake van een grotere mate van onvoorspelbaarheid. De risico's die hieruit voortvloeien zijn beschreven en zoveel mogelijk gekwantificeerd in de hoofdstuk 4.2 paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing. Over de voortgang wordt gerapporteerd in de programmarapportages.
1.3 De begroting 2027 is opgesteld met financiële vertaling van de Meicirculaire 2026. Begin oktober 2026 zijn de uitkomsten van de Septembercirculaire 2026 bekend. De resultaten voor Maasgouw zijn doorgerekend, en via de Raadsinformatiebrief D/26/265388 toegestuurd. Deze resultaten kunnen worden meegenomen in de beraadslaging bij besluitvorming over de begroting 2027. In financiële zin zijn de resultaten van de Septembercirculaire verwerkt via een begrotingswijziging in de 2e programmarapportage 2026.
1.4 De ontwikkelingen blijven doorgaan, waardoor de begroting aan wijzigingen onderhevig is. In de raadsvergadering van december worden onder meer raadsvoorstellen inzake de gebiedsvisie Sportlaan Stevensweert en de continuïteit en toekomstige invulling van Don Bosco ter besluitvorming voorgelegd.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:
De Programmabegroting 2027 beschrijft op welke wijze in 2027 uitvoering wordt gegeven aan het coalitieprogramma 2026-2030 en de Strategische Visie Maasgouw 2035. De begroting vormt een planningsdocument binnen de planning- en controlcyclus.

Participatie:
Niet van toepassing. Er is bij dit voorstel geen directe betrokkenheid van inwoners of andere externe belanghebbenden.

Communicatie:
Via de gebruikelijke media wordt aandacht gegeven aan de Programmabegroting 2027 inclusief nota van wijziging en de gevolgen daarvan voor de burgers. Verder wordt de Programmabegroting 2027 inclusief nota van wijziging in het kader van de toezichthoudende functie aangeboden aan Provincie Limburg en het Ministerie van BZK. Ook wordt de Programmabegroting 2027 inclusief nota van wijziging, na goedkeuring, gepubliceerd op de website. Zodra het boekwerk van de programmabegroting 2027 volledig is aangepast met de wijzigingen uit de nota van wijziging krijgen alle raads- en commissieleden een nieuw exemplaar. Daarna wordt op de website de nieuwe programmabegroting 2027 gepubliceerd.

Financiën
De programmabegroting laat voor alle jaren van de meerjarenraming een positief begrotingssaldo zien. Daarmee beschikt Maasgouw over een solide financiële basis om de ambities uit het coalitieprogramma te realiseren en tegelijkertijd verantwoord om te gaan met de beschikbare publieke middelen.

Financiële foto 2027-2030

(Bedragen x € 1.000)				
Programmabegroting 2027-2030	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begrotingssaldo	305	-	-	34
	Voordelig			Voordelig

Er is sprake van een positief saldo van € 305.000 voor 2027. In totaal is voor een bedrag van € 95.756.000 aan lasten begroot en een bedrag van € 96.061.000 aan baten. Verdeeld naar programma's (lasten) en opbrengsten categorieën ziet dit als volgt uit:

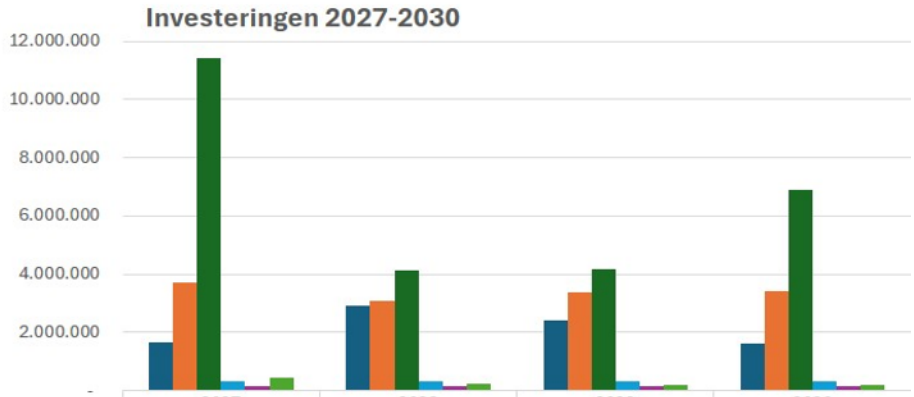
Lasten:

Programma	Omvang * € 1.000
1. Samenwerking en algemeen bestuur	5.399
2. Sociale kracht van gemeenschappen	10.470
3. Volkshuisvesting en wonen	1.016
4. Zorg en gezondheid	30.460
5. Omgeving fysieke leefomgeving	8.748
6. Beheer openbare ruimte	13.540
7. Economische ontwikkeling	1.141
8. Dienstverlening	1.501
9. Financiën	14.134
10. Storting reserves	9.347

Baten:

Programma	Omvang * € 1.000
1. Uitkering gemeentefonds	52.986
2. Specifieke uitkeringen	6.637
3. Belastingen en leges	19.171
4. Dividend en rente	1.002
5. Huren en pachten	1.394
6. Grondexploitatie	137
7. Overige baten	3.705
8. Onttrekking reserves	11.028

Daarnaast is in deze programmabegroting een investeringsprogramma opgenomen van ruim € 51,8 miljoen. Met deze investeringen geven wij invulling aan de ambities van Maasgouw en versterken wij de kwaliteit van onze voorzieningen en leefomgeving.

	2027	2028	2029	2030
Wegen	1.640.400	2.902.300	2.426.800	1.622.200
Riolering	3.720.000	3.078.200	3.388.300	3.434.500
(Duurzaamheids)investeringen gebouwen	11.417.800	4.114.300	4.186.100	6.887.000
Tractieplan	325.000	313.300	313.800	331.000
Openbare verlichting	154.700	154.700	163.000	163.000
Overig	428.900	213.100	201.500	200.500

De belangrijkste investeringen hebben betrekking op:

- de actualisatie en uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs, waaronder de scholen Medardus, 't Breerke en De Triangel;
- de realisatie van het Multifunctioneel Centrum Stevensweert;
- de verduurzaming van gemeenschapsaccommodaties;
- investeringen in veiligheid en handhaving;
- het behoud van de kwaliteit van de openbare ruimte;
- investeringen in groen, natuur en biodiversiteit.

Structureel begrotingssaldo
Een begroting waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn spreekt natuurlijk voor zich. Echter is het ook noodzakelijk dat de begroting structureel in evenwicht is. Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Hieronder wordt het structurele begrotingssaldo weergegeven.

(bedragen x € 1.000)				
Structureel begrotingssaldo	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Baten excl. onttrekkingen van reserves	85.033	82.903	81.986	82.432
Lasten excl. toevoegingen aan reserves	86.409	84.219	83.556	83.741
Geraamd saldo van baten en lasten excl. mutaties reserves	**-1.377**	**-1.316**	**-1.570**	**-1.308**
Onttrekkingen van reserves	11.028	1.616	5.720	8.229
Toevoegingen aan reserves	9.347	300	4.150	6.887
Saldo mutatie reserves	**1.682**	**1.316**	**1.570**	**1.342**
Geraamd resultaat (saldo's financiële foto 2027-2030)	**305**	**-**	**-**	**34**
Incidentele lasten excl. toevoegingen aan reserves	1.567	173	173	173
Incidentele baten excl. onttrekkingen van reserves	-150	-110	-110	-110
Incidentele toevoegingen aan reserves	9.347	300	4.150	6.887
Incidentele onttrekkingen van reserves	-9.930	-594	-4.597	-7.035
Saldo van incidentele baten en lasten	**834**	**-231**	**-383**	**-85**
Structureel begrotingssaldo	**1.139**	**-231**	**-383**	**-51**

De meerjarenbegroting 2027-2030 is voor alle jaren sluitend. Hierbij is het jaar 2027 structureel sluitend, waarbij de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Voor de jaren 2028 tot en met 2030 is er geen sprake van een sluitende structurele begroting. De begroting voldoet aan de voorwaarden voor structureel en reëel evenwicht.

In het coalitieprogramma 2026-2030 is als doelstelling opgenomen het behouden van een gezonde financiële positie, met een meerjarenbegroting die in evenwicht is en een stevige reservepositie. Om te komen tot een sluitende begroting heeft er een heroverwegingstraject plaatsgevonden. Waarbij de volgende oplossingsrichtingen zijn onderzocht en daar waar mogelijk toegepast:

1. Inzet reserves;
2. Verhoging van eigen inkomsten van gemeenten;
3. Uitvoeren nieuw beleid;
4. Besparen bestaand beleid; en
5. Realistische begroten.

Alle informatie over dit traject is opgenomen in de Programmabegroting 2027 in hoofdstuk 1.2.
De financiële foto 2026-2029 vormt onderdeel van het raadsvoorstel en is ook gespecificeerd opgenomen in hoofdstuk 1.3. De inhoudelijke uitwerking van het nieuwe beleid is opgenomen in hoofdstuk 3 van de Programmabegroting 2027.

De raad kan bij de besluitvorming een andere afweging maken over de inzet van middelen dan het voorstel op basis van de voorliggende Programmabegroting 2027. Vanuit financieel perspectief is het in het kader van een structureel sluitende begroting van belang om daarbij de dekking aan te geven als er aanvullende beleidswensen zijn. Op basis van de gekozen oplossingsrichtingen (inzet reserves, verhoging van eigen inkomsten, uitvoeren nieuw beleid, besparen bestaand beleid en realistisch begroten) kan overwogen worden welke dekkingsmogelijkheden ingezet kunnen worden. Daarbij dient de kanttekening geplaatst te worden dat een reserve alleen ingezet kan worden als dekkingsmiddel voor incidentele uitgaven.

Kortom, deze programmabegroting 2027 staat in het teken van het maken van bewuste keuzes, het behouden van financiële stabiliteit en het realiseren van concrete resultaten voor onze inwoners. Vanuit een gezonde financiële positie investeren wij in de toekomst van Maasgouw en werken wij verder aan een gemeente die aantrekkelijk, duurzaam, sociaal sterk en leefbaar blijft voor huidige en toekomstige generaties.

Planning en uitvoering:

Omschrijving	Datum
Begrotingsvergadering	10 november 2026
Uiterlijk aanbieden begroting bij Provincie	15 november 2026

Bijlagen:

1. Bijlage 1: Programmabegroting 2027;
2. Bijlage 2: Nota van wijziging programmabegroting 2027;
3. Bijlage 3: Raadsbesluit Programmabegroting 2027.

Ondertekening:

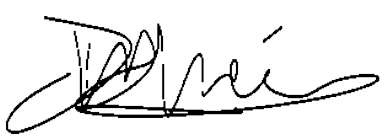
Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De wnd. gemeentesecretaris

mr. W. Uland

De burgemeester

D.W.J. Schneider